

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre 10 korona.

Félévre 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata 20 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A tisztis elszállásolások.

(G.) A mult héten referáltunk arról a városi közgyűlésről írott tudósításunk keretében, hogy a képviselőtestület a katonatiszti elszállásolások kérdésében olyan értelmű határozatot hozott, mely szerint a lakásbirtokosok kötelesek egyelőre minden három és ennél több szobás lakásban egy katonatiszt részére szállást biztosítani vagy ezen kötelezettséget harmincz koronával megváltani.

A hírek rovatában közreadtuk Rimaszombat város rendőrkapitányának erre vonatkozó felhívását, mely jelzi, hogy ezen képviselőtestületi határozat a felebezési jogra való tekintet nélkül hatályba lép s ennek időpontját február elsejében jelzi, s a felhívásban egy újabb distinkcióval találkozunk, mikor a fentemlített szállásadási kötelezettséget minden egyes háztartással bíró egyénre vonatkoztatja a fentjelzett szobák száma tekintetbe vételével s közli, hogy a szállásért, fűtésért és világításért napi 52 fillér térítési összeg fizetetik.

Az első pillanatban tudtuk és éreztük, hogy ezen határozat több helyen fog ellenszenvvel találkozni, mint helyeslő tetszéssel s láttuk is azon jelentős érdekek sérelmét, melyek a lefolyt héten hangot adtak s melyeknek argumentálása a város társadalmában pro és kontra élénk mozgalmat okozott.

Nem lehet sem czélunk, sem feladatunk a felhozott érvek felsorolása, a kérdések szakszerű ventilálása nem a mi hasábjainkra való munka.

Arról a mozgalomról azonban, közérdekű voltánál fogva, meg kell emlékeznünk, mely a határozat nyomán Rimaszombat város társadalmának intelligenciájánál és pozíciójánál fogva egyik legjelentősebb részében keletkezett s mely azt eredményezte, hogy a város társadalmának és közönségének egyik alapvető része: a *tisztviselői osztály*, a törvényben biztosított jogorvoslat útján keresi a határozattal megsértett érdekeinek védelmét.

Ugy értesülünk, hogy a kérdésnek békés uton leendő tisztázása s a felkorbácsolt kedélyek lehiggadásának érdekében történt illetékes helyen intervenció s nem eredménytelenül.

A város vezetőségének s elsősorban a város logikusan gondolkozó polgármes-

terének tapintatában bizva, reméljük, hogy oly hatósági intézkedés fogja követni a közgyűlésnek határozatát, mely a vitás és jogi természetű kérdések felsőbb hatósági eldöntéséig megkíméli a városban lakó tisztviselőket a nekik irányzott teherviselés kötelezettsége alól.

Mert tény az, hogy még akkor is, ha a szigoruan vett §ok és törvényes rendelkezések álláspontján áll a város, amit a felebező tisztviselők hangosan tagadnak, s ha az előirt és megszabott uton is halad, akkor is messze esik ezen álláspont a méltányosság elvétől s oly teherrel nehezedik legfőképpen egy minden tekintetben sanyaru viszonyoknak kitett társadalmi osztályra, mely teher az elviselhetés kérdését igen jelentősen állítja előtérbe.

Érthető a tisztviselők felindulása ezen határozattal szemben, mely az egyenlő teherviselés elvének köntösében a leglehetetlenebb helyzeteket teremtheti, melyek a legegyszerűtlenebb elbánást eredményezhetik.

Az a kereskedő, a ki a katonaság idejöttének hírére minden áldozatra való készsége hangoztatott, a katonaság idejöttének érdekében minden követ (értsd kilincseket) megmozgatott s mely ma busás jövedelmében nem érzi a háboru gazdasági szorongatását, az ugyannyival járuljon hozzá a beszállásolás terhének viseléséhez, mint az a dátuméletű tisztviselőember, aki megriktult sorokban háromért dolgozik s ezzel szemben igényeit és vágyait a harmadára redukálhatta: ez a közteherviselés elvének kiabáló paródiája lehet csak!

Értjük és érezzük, hogy nem a kötelességteljesítéstől való tázás és félelem hozta össze városunkba a sokféle aktát, sokféle hivatalban dolgozó embereket, mert annak sokszor páratlan jelét adták eddig, de az igazuknak szilárd tudata s annak az elvnek a megmentése, hogy az állami és megyei tisztviselők mentesek lévén a pótdozástól, arra burkolt formában sem kényszeríthetők.

De más oldalról véve a dolgot, értenünk kell Rimaszombat város képviselőtestületének helyzetét is. Sokszor reámutattunk arra, hogy a város anyagi állapota egy csöppet sem rózsás s hogy azt új terhekkel nehezíteni nem lehet és nem szabad. Egy új teher eliminálása,

egy beláthatatlan összegű fedezetlen kiadás elleni védekezés ez a határozat, mely a városatyák szemében az első pillanatban és fel nem bonczolva talán plauzibilis és elfogadható volt s mely jó kivezető utnak látszott a kérdés utvesztőjéből.

Hisszük, hogy a tisztviselők mozgalma nyomán tisztázódik e kérdés és a város képviselőtestülete megkönnyebbülve lélegzik majd fel annak hallatára, hogy ezen nehéz strukturájú ügy elintézése a felsőbb hatóság mérlegére kerül s hogy az ő szava csak egy — talán hibás ösvényen haladó — lépés volt, mely azonban rosszindulatot nem jelenthetett.

Kétségtelen, hogy a kérdésnek teljesen precíz tisztázása sem a mának, sem a holnapnak ténye nem lehet s hogy ez nagyrészt szerves összefüggésben van Rimaszombat városnak egy másik beszállásolási ügyével, melylyel sokszor foglalkoztunk s mely az 5 ik gyalogezred beszállásolása következtében felmerült kiadásból 35000 korona fedezetlen költséget eredményezett.

Ennek az összegnek a vármegyei beszállásolási pótdadó-alap terhére való megtérítése elől a vármegye közönsége legutóbbi gyűlésében elzárkózott, mert a jelenlegi katonai beszállásolást nem sorozza a beszállásolási törvényben fixirozott beszállásolás esetei közé s így az erre megállapított költségfedezetet sem hajlandó a város kiadásainak kifizetése végett rendelkezésre bocsájtani.

Halljuk, hogy ezen határozatot Rimaszombat város megfélebbezi s így ezen kérdésnek végérvényes eldöntése mindenestre irányító befolyással lehet a jelenleg felszínre került és sok vitára alkalmat adó ügy sorsának intézésére.

De az ügy momentán kérdésének elintézését illetőleg megszívlelendőnek véljük azt az itt-ott felmerült eszmét, hogy a tisztis beszállásolások körül felmerült kiadások fedezésére azon — annak idején tekintélyesnek ígért — összegek fordíttassanak, melyeket a város kereskedői barakképítési czélokra felajánlottak.

Mert teljesen észszerű okoskodás az, hogy azoknak vállára nehezdjék a teher sulya, akik annak előnyeit is élvezik.

Azt, hogy a tisztviselőosztály ennek legkisebb mértékben is élvezetében van, még a legrosszabb indulattal sem lehet mondani.

Tavasszal be kell vetni minden földet!

(A gömői vetőmagellenőrző bizottság munkája.)

Sohase volt még olyan fontos jelentősége a tavaszi mezei munkának, mint az idén. A bevetetlen földek óriási tömege megdöbbentően hat mindenkire. Óriási munkára van szükség, hogy azt a rendkívüli mezei munkát, amit nagy részt a rossz, őszi idő miatt elmulasztottak, minden tekintetben pótolják. Most már kétségtelen, hogy folyó évi kenyérünk függ attól, hogy hogyan fogják végezni a tavaszi vetéseket. A tavaszi mezőgazdasági munkálatok jelentőségének a kormány tudatában van, azért mindent elkövet, hogy a mulasztások minden tekintetben pótolva legyenek.

Vármegyénk alispánjához megérkezett a kormány rendelete arra nézve, hogy a törvényhatóságoknak már most mi a tendőjük, hogy a tavaszi munkálatokat megfelelő eredmények kísérik.

A kormány különösen meleg és a hazafiaságtól teljesen áthatott hangon szól a törvényhatóságokhoz. Elsősorban kiemeli azt a nagyfontosságot, amit a reánk következő tavaszi vetések jelentenek. Hogy pedig a siker el ne maradjon, számít a vármegyék támogatására. Felsorolja azokat a teendőket, amelyek ma a legnehezebb időkben a vármegyék törvényhatóságára várnak. Kétségtelen, hogy a sikert a vármegyék tartják a kezükben. A vármegyék vezető férfiai pedig ép oly hazafias érzületű emberek, mint a kormány tagjai. A kormány felhívása tehát méltó emberekhez érkezett.

A kormány részletesen felsorolja azokat a teendőket, amelyeket már most a téli hónapok alatt el kell végezni, hogy a tavasz elérkeztekor egy teljesen kész hadsereg álljon a nagy feladatok megoldására készen és ne kellessen még akkor kapkodni az előkészítési munkálatokkal.

Elsősorban tehát a vidéki járási és községi bizottságokat kell igénybe venni. A bizottságoknak feladatukká kell tenni, hogy már most irjanak össze minden munkaképes otthon lévő férfit, asszonyt és gyermeket, akik a tavaszi vetéseket elvégezhetik. A munkaerő összeírása alkalmával meg kell állapítani azt a földterületet, mely még bevetetlen és amelynek bevetését feltétlenül végre kell hajtani. Össze kell írni az igás állatokat is és ha volnának olyan gazdák, akiknek nincs igájuk, azoknak segíteni kell. Azok a gazdák, akiknek katonai célokra vásárolták meg igájukat, a lovaikért kapott pénzen új lovakat vegyenek.

TÁRCZA.

Válúton.

Vége van hát. Ifjúságomnak
Álma után pusztán ébredék fel...
Kietlenben, hol egy levél, egy ág
Nem zöldel az üres messzeségben.
Nem hívogat egy hűs nyárfa lombja,
Hol pihenjek, hol egy tanyát lelnék
Köröttem egy mező temetőből,
Ahol minden fájó, régi emlék.

Vége van hát. Szép játék volt csupán,
Mit játszottunk két bohó vén gyermek.
Mennyit sirtunk, jaj mennyit kacagtunk,
Hogy az Isten szerelemmel vert meg.
Most a kacaj és a köny szétválnak,
Mint két ösvény, mint két hűtlen barát:
Én magammal vonszolom a könyvet
S te vidd a lét mosolyát, sugarát.

Pedig mennyit hazudtak egymásnak,
Hogy nem tudunk egymás nélkül élni.
S im elfeledsz és én estelenkint
Emlékedhez fogok csupán térni
S te közömbös leszel; én úgy sejtem:
Mint holdkóros, ha az utcát járom,
Tán' a ruhád illatát megérezem,
Vagy meglátlak, azt hiszem: csak álom.

S otthon? körül minden falon egy kép,
Legszébb időd egy-egy kicsi tükre.
Sokszor várom, hogy kilépsz a képből
S figyelmeztetsz elmúlt életünkre
És visszahivsz... S mint lidércz csapongasz
S én követem a csábító képet
És engedem, hogy tovább is csalja
A lelkemet a régi ígézet.

Ilyformán minden földet fel kell szántani. Ha nem volna elegendő iga, az esetben a kormány kijelenti, hogy szükség esetén a köz munkát is kirendeli a szántás elvégzésére, ha ez iránt hozzá felterjesztést tesz az alispán.

A munkaerő összeszámlálása és a bevetendő földek összeírása után meg kell állapítani, hogy a bevetendő területhez van e elegendő vetőmag. Ha nem volna, akkor gondoskodni kell vetőmagról. A kormány hajlandó vetőmagot engedélyezni még a rendelési határidőn túl is.

A kormány elvárja, hogy senki se fogja kivonni magát a tavaszi nagy munkálatokból. Ha a vármegyén úgy fogják kezelni az ügyet, mint ahogy azt a miniszter akarja, akkor tavasszal nem marad bevetetlenül egy talpalatnyi föld sem.

A jövő évi termés érdekében, közelebről a gazdáknak vetőmaggal való ellátása végett megindult vármegyei akció, melyet a földmivélsügyi miniszter rendelete folytán a vármegyei vetőmag ellenőrző bizottság végez, állandóan munkában van és már tekintélyes rendeléseket eszközölt.

Minden esetre kiterjed a bizottság figyelme, gondosan mérlegeli a bejelentett szükségletek feltétlen szükségességét s ezenkívül, mivel nagyon sok bejelentett szükséglet fedezésére szolgáló megrendelést a vetőmagvak drága árára való hivatkozással visszavontak, gondos vizsgálat tárgyává teszi, hogy az ilyen gazdák birtokában lévő földbe lesz e vetve s ha igen, megfelelő vetőmaggal-e?...

Általában konstatahatjuk tehát, hogy minden hivatott tényező tudatában van a jelen gazdasági körülmények között a jövő termés rendkívüli fontosságának s minden arra való kéz megmozdul annak érdekében, hogy a harcztéri rendkívüli sikerek dícsőségét meg ne tőpázhassa a jövőben sem gazdasági készületlenségünk s az ennek nyomán felburjánzó éhség.

Világháború.

Akármilyen kicsi ország is Montenegró, mégis csak középpontja most az érdeklődésnek és akármilyen nagyon hangzottak is a francia-angol-olasz lapok, hogy Montenegró fegyverletétele nincsen semmi befolyással a háború sorsára: mégis csak mindig róla beszélnek és az a görös, ideges kapkodás, a mellyel valamilyen megmásítani igyekeznek az ese-

S bandukolok csendes békességben,
Mig egyszer egy őszalkonyi tájon
Valahol, hol a nyár bújt meghalni,
Két szempillám fáradtan lezárom.
S felidézem játékunk kezdését,
Amikor még térdemen ringottál,
Megesőkollak... s a vándor madárral
Egy csalódott, fáradt lélek elszáll...

Telek A. Sándor.

Egy régi sírdombról.

(Szentpálnapi visszaemlékezés.)

A mai derűs téli napot — mély szomorúsággal vallok be — én nekem a rimaszombati sírhantok közt, bolyongással kellene eltöltenem.

Ugyanis ma száz esztendeje annak, hogy az a férfi, akinek Isten után legtöbbet köszönhetek, t. i. az életemet, a város falai közt megszületett s hanvai egy emberöltő óta ott pihenek az édes anyám koporsója mellett.

„Aki a rózsáját igazán szereti...” volt az ő nótája s hogy mért nem zendítette rá ezt a nótát a temetésen a cigány: elmondottam máskor.

Rimaszombat igénytelen, de lelkes polgára volt hajdan *Findura Pál*, aki az Iskola utcájában abban a családi házban született, amelynek alapkövét nagyapám rakta le.

Mikor az öreg aztán poharat emelve, a maga szépelességi dialectusában így szólott:

— Engedje az Uristen, hogy még a késő unokák is *uralkodhassanak* ebben az épületben!

S fájdalom, ennek a mondatnak szószerint való értelmezése volt az az *átok*, amely ben-

ményeket, elárulja, hogy nagyon fáj neki Montenegró. A mult héten már attól sem riadtak vissza, hogy valótlán híreket boesássanak világgá. Azt irták, hogy Nikita király visszavonta a fegyverletételt és hogy Montenegró újra megkezdte a harcztot ellentünk. Vakmerő állításaik talán az ő országaikban némi hitelre találtak és ideig-óráig megmentik a nép előtt a veszendőbe menő tekintélyt; de nálunk nem igen akadt a horogra hívó, mert a Hőter-jelentések pontosan beszámoltak naponként arról, hogy szépen, rendben folyik a fegyverletétel és már az ország belsejébe jutottak seregeink — minden ellenállás nélkül, szívesen fogadják őket. — azonkívül eljutottak Albánia északi részére: Szkutarit megszállották, Montenegrónak adriai kikötőit: Antivárit, Dulcignót is megszállották.

Hogy Nikita király családjával Olaszországba és onnan Franciaországba ment, az nem változtat a dolog lényegén, mert előbb aláírta a fegyverletételt és a békekérést; most bizonyosan nem kis fáradtsággal bírta rá az entente és talán az olasz királyné is, az ő leánya, hogy mégis mutassa úgy, mintha megbánta volna a békét és ne tegye csuffá egészen őket. Ezért aztán, bár Montenegró megadta magát, a királya mégis Franciaországba megy lakni. Ez nem változtat a mi győzelmünkön és Montenegró kapitulációján.

A mint mi előhaladunk Albánia északi részén, úgy kezdenek a bolgárok is Albánia középső és déli részei ellen előnyomulni. Ez a dolog nagy ijedelmet okoz az olaszoknál, mert féltik tőlük albániai érdekeiket s már arról irnak, hogy vagy több csapatot kellene oda küldeni az olaszoknak, vagy egészen ki kellene vonulniok onnan. Az olaszok, tekintve az Isonzó mentén végzett kevésbé eredményes hadműveleteiket: inkább a kivonulásra hajlandók.

nünket a szélrózsa minden irányában kergetett, s kiméletlenül szétszórt.

Mikor az édes apám huszonkét éves korában házasodni akart, a család bizonyos *özv. Zsigrayné* kedves leánykáját javasolta neki; a dologból még sem lett semmi; mert az 1837. évi karácsony éjszakáján a rimasoron, a kapuban állott *özv. Ivanics Józsefné* leánykája Anna, s azt az almát, amelyet rimaszombati szokás szerint meg akart enni, a kezéből *Gresics Józsi* rézműves legény kapta el s a társaságban eldicsekedett vele, s a kis Náni kezét az én apám nyerte el.

Hányszor elgondoltam én azt gyerekkorom óta, hogy hol lennék én most, ha édes apám az *özv. Zsigrayné* leányát vette volna el?

Az édes apám a mult század negyvenes éveiben a *Czeplédy Sámuel* ügyvéd házába költözött s a napvilágot ott pillantottam meg legelőször. Az öröm kimondhatatlanul nagy volt; mert kiment az édes apám a Nagyhegyen lévő szőlőnkbe s ott a kaliba mellé egy életerős diófát ültetett, abból a legendából indulva ki, hogy *ki ne haljon a magja!*

S az apa kívánságát meghallgatta az ég; mert mikor e sorokat írom, hálás szívvel emlétem fel, hogy felneveltem hét gyermeket; öt fiam közül négy a katona s a harcztéren van *másfélve* óta kettő!

Szegény apám egy ideig maga is nemzetőr volt; csak mikor a gömői zászlóalj Schweghat alá vonult, otthon maradt és százhusz emberrel gondoskodott a hadi felszerelésekről, a bakancs szállításról.

Mintha most is látnám, mint állott diszörsöget az édes apám *Gyulai Gábor* kovácsmester-

Az olasz határon bizony nem nagyon kedvezően folynak a dolgok az ellenség-re nézve. Nagy offenzívát már nem igen mernek indítani, csak úgy távolabbról próbálkoznak ágyuharcokkal néhány helyen. De ez is hiábavaló reájuk nézve, már másodszer nyomulnak elő a mi seregeink a görcei hídfőnél. Ismét elfoglalták ott az oslaviai olasz hadállásokat 1200 fogolylyal és 2 gépfegyverrel. Ugy látszik, ez a másik hullámtaraj erősebben fenyegeti az olasz határvonalat s ezuttal az osztrák-magyar csapatok talán komolyabban megtelepülhetnek az olasz hadállásokon és a folytonosan előhaladó olasz offenzívából lassan defenzíva lesz.

Az orosz harcztereken most kevesebb volt az esemény. Ki kellett heverniök az oroszoknak a hatalmas veszteségeket, a melyeket Bukovina, Besszarabia és Volhynia határain szenvedtek. Most inkább ágyuharcok és felderítő előtörések folynak s ezekből azt következtetik, hogy ismét újabb orosz offenzíva készül ellenünk.

Dünaburg és Riga vidékéről is érkezik néha egy-egy jelentés orosz-német összefüggésekről.

A nyugati: francia-angol-belga harc-vonalról több jelentés jön egyes helyeken végbevitt támadásokról. Így Nieuville környékén a németek foglaltak el árkokat, Dixmuiden táján is folytak harcok. Az Argonnokban a francziák ágyuzása megrongálta a német árkokat. Nancy bombázása sok kárt okozott a francziáknak, de már megszűnt.

Az angolok a tengeri zárlatot: a blokádöt keményebbé, szigorubbá akarják tenni Németország ellen és egyuttal Hollandiát, Dániát, Skandináviát is el akarják zárni a forgalomtól. A németek erre egyelőre újfajta repülőgépek támadásával feleltek. Megtámadták az angol partokon Dover kikötőt és környékét, bombákat dobva rájuk. De az északi semleges államok is mozgolódnak a blokád

rel a „Három rózsza” kapuja előtt, ahol *Szemere Bertalan* szállva volt.

Szegény apám 1859—1868. Salgótarjánban a *Szilárdy Odön* gazdatisztje volt s valóban regénybe illő részletei vannak ennek a nógrád-megyei tartózkodásának, mig nem 1870-ben, bus özvegyem idején egy telet nálam töltött édes anyámmal Budapesten.

A vízvezetékét éppen akkor rendezték be a fővárosban s esodálatos, éppen akkor hagytak itt engem; okul adván, hogy se a fővárosi kenyeret, se a vizet megszokni nem bírják? Az igazi oka a dolognak a *honvágy* volt; az a ki-magyarázhatatlan valami, amit én már hatvan esztendő óta érzek.

Tanubizonyságom, azt hiszem, a rimaszombati ujság *Gotthard Endrétől* kezdve...

Mint vagyonos ember ment haza édes apám 1871-ben s mint zsellér, ugyanabban a szobában halt meg, amelyben egykor *özv. Zsigrayné* lakott.

— Istenem, ki hitte volna még tegnapelőtt!

— ugymond a sír szájánál a pap.

— Hogyan? hát tisztelendő ur tegnapelőtt még beszélt velem?

Papot igenis, de orvost nem hívtak a szegény beteghez. Ez fáj mai napig.

És én nekem eszembe jutott egy korán elhunyt költőnek a verse:

„Azért volt élte balszerencés,
Hogy átvevő a nemzet átkát,
S feláldozván saját derűjét,
Oszlatá el a hon homályát...”

Vigye oda, a behorpadt sírhoz gyermeki fohászatot a sírdogáló szellő! *Id. F. I.*

ellen, különösen Svédország meglehetősen harcias hírokat ütött meg a mult héten.

Görögország a legszerencsétlenebb most. Kénytelen tűrni az entente seregek garázdálkodásait, hatalmaskodásait saját területén és a mi seregeink még nem indítottak harcot az ő fölmentésére. Persze nem épen ott és épen akkor támad az okos hadvezér, a mikor és ahol az ellenség legjobban várja. De eljön mindennek az ideje.

Nagy hatással volt a Balkánon a német császár találkozása a bolgár királlyal a hódított Nisben, a hol a hatalmas uralkodó méltatta és elismerte a bolgár nemzet derék törekvéseit.

Az oroszok erősen harciznak a törökökkel a Kaukázus vidékén. Szeretnének sikereket fölmutatni, de a törökök derekasan helytállanak és nem engedik magukat visszaszorítani. Ott hullámoz a harc Erzerum környékén.

Az angolok kemény leczkét kaptak ismét a törököktől Mezopotámiában. Ott a Tigris folyó partján kemény csaták folytak, az angolok vagy 25 mértfölddel hátraszorultak és vagy 6000 halott maradt a csataterén. A törökök jóslatszerű jelentése így ír: „Majd megértik az angolok később, miért nem sürgős nekünk Kut-ul-Amara elfoglalása”. Az angol presztizs nagyon lejárt magától ezekkel a kudarcokkal.

Tájfajta lótenyésztő egyesület alakítása.

Lukács Géza vármegyénk alispánja következő, vármegyénk lótenyésztésének szempontjából igen nagy jelentőségű felhívást adott ki a rend. tanácsu városok polgármestereinek s a községi- és körjegyzőknek:

„A vármegye lóanyagának célirányos javítása, fejlesztése és egyöntetűvé tétele, valamint a tenyésziránynak megfelelő lóanyagának a tovább tenyésztés érdekében való megtartása, végül a lóértékesítés előmozdítása céljából szándékomban van a „Gömör és Kishontvármegyei Tájfajta Lótenyésztő Egyesület”-et megalakítani.

A mai rendkívüli viszonyok mellett fenti célok közül főleg annak szükségessége domborodik ki, hogy minden eszközt meg kell ragadnunk arra nézve, hogy a jelenleg még rendelkezésünkre álló tenyészanyagot a háború szükségelte lókiemelés alól mentessük.

Az 5366. szám alatt a vármegyei lótenyésztőbizottmányi elnökökhöz intézett földmivelésügyi minisztérium leírata szerint a tájfajta lótenyésztés tagjainak bebélyegzett kanczái a lókiemelés alól felmentetnek, ha tehát a tájfajta tenyésztést megalakítjuk, a tenyészkanca anyag nagy részét s főleg a jobb anyagot a további tenyésztés részére biztosíthatjuk.

Nem kívánok a jelen alkalommal bővebben foglalkozni a megalakítandó tájfajta lótenyésztő egyesület mikénti szervezésével, az alakuló gyűlésen s a majd megállapítandó alapszabályok révén a tenyésztő közönség e tekintetben bő tájékozást nyerhet, csupán azt hozom tudomására, hogy az *alakuló gyűlést Rimaszombatba, a vármegyeháza nagytermébe folyó évi február hó 2-ik napjának délelőtti 10 órájára tűztem ki.*

Utásítom a Czimet, hogy tekintettel az idő rövidségére, a lótenyésztéssel foglalkozó gazdákat az alakuló gyűlés megtartásáról alkalmas módon a legsürgősebben értesítse s ugyanakkor előttük rövidesen vázolja azon célokat is, melyek a tájfajta lótenyésztő egyesület megalakítását fölötte kívánatosá teszik.

Elvárom, hogy ezen rendkívüli fontos mozgalomban a t. Czim a legnagyobb igyekezettel és ügybuzgalommal működjön közre s a lótenyésztéssel foglalkozókat az alakuló közgyűlésen leendő megjelenésre hívja fel.

Rimaszombat, 1916. január 28-án.

Lukács, alispán.

A főispán felhívása

a gabona és liszt-feleslegek elrejtése ellen.

Ismeretes a fővárosi lapokból, hogy mily súlyos büntetési klauzulával ellátott kormányrendelet intézkedik a gabona és liszt-feleslegek elrejtése ellen.

Ezen rendelettel kapcsolatban kapjuk a Főispán hivatalától a következő felhívást:

„A kormány a közelmúlt napokban szigorú rendelkezésekkel igyekszik az elrejtett gabona és liszt-feleslegeknek beszolgáltatását elérni.

Ismerve vármegyém hazafias és kötelességtudó közönségének gondolkodását, nem hiszem, hogy Gömörben egyetlen ember is akadna, aki kicsinyes és hitvány célok miatt egy szemmel is többet tartana otthonában, mint a mennyit a törvényes rendelkezés megenged.

Ha mégis lenne, ezeket nemcsak súlyos anyagi és fogházbüntetés fogja sújtani, de mindnyájunk megvetése, s ezek nemcsak a törvényben minősített kihágást követik el, de büntényt a nemzet élete és jövője ellen!

Gömör mindig elől volt a kötelességteljesítés terén, most sem szabad egyetlen embernek sem beszenyeznie becsületes tradícióit.

Rimaszombat, 1916. január 28.

KUBINYI GÉZA,
főispán.

A főispáni felhívás úgy hisszük megértő és a helyzet súlyát átérző közönségre talál.

Háborunk véren szerzett dicső eredményeit és katonáink nagyszerű tényeit nem szabad az itthonmaradottaknak kisebbé tenni azzal, hogy silány kényelmi érdekeket előbbre helyezünk a nemzet jövője és a dicsőség hatalmas érdekeinél.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok

voltak, vannak és lesznek. A januáriusi délelben viczkánczó és engem megsimogatva, tavaszt hazudó napfény nem tud rózsaszín szemüveget tenni a fáradt szemem elé, s ha magukat — derűs arcú olvasók — el is ringatja talán a sok mindent eltelejtés és megbocsátás álmódásába, én nem mehetek utánuk, elvégre kézirat minden számba kell!

*

Bár kegyetlen bosszút esküdhet ellenem a rimaszombati postahivatal, ez a mindnyájunk bizalmas barátja, melyre titkainkat fehér vagy színes levélborítékban reá szoktuk bízni, mégis róla kell írnom.

Az átlag-ember, aki éli az életet és harcolja idehaza a háborút, minden reggel élet-programmjaként megnézi és végigolvassa Höfer jelentéseit, melyek nálunk rendszeren kékes indigó-vonásokkal vannak rubrikás táviratblankettára írva.

Hát e héten kedden reggel szokásához híven utnak indul az átlag-embernek nevezett bácsi és kezdi betűzni a jelentést: „Orosz hadszíntér: Nincs ujság. Olasz hadszíntér:“ ezt átugorja és olvassa tovább: „Délkeleti hadszíntér: Tegnap este megszállottuk Suen-czit. — stb. . .“

Az átlag-ember boldogan rohan haza és prédára éhes szemekkel keresi Suen-czit tarka téképén, hogy kitűzze a karikája középebe a háromszinű zászlócskát.

És szegény átlag-ember hiába keresi. Könnyebb a rimaszombati mézszárszékekben sertéshúst vásárolni (mert legujabban bojkottálták az efajta husokat), könnyebb a tisztibeszállásolást mindenki kedve szerint elintézni, mint ezt a kedves nevű helyet a mappán megtalálni.

Legyünk tehát flegmatikusok. Ne törjük tovább gyenge fejünket és ne fárasztuk kiváncsi szemünket.

Menjünk ki a rimaszombati utcára, most jön „Az Est“, a „Nap“ . . . csak hat fillérbe kerül és kiderül a nagy titok, hogy Suen-czit Skutari helyett írta a táviratba a fürtös fejű postás kisasszony.

Ilyen tréfákat csinálnak szegény átlag-emberekkel!

*

Apropó! Ujságok!

Erről jut eszembe, hogy milyen messze élünk a világtól.

Rozsnyón délután fél négykor, Dobsinán öt órakor olvashatják az emberek a Budapestben reggel megjelenő lapokat s mi — ha minden jól megy — este 6 óra felé kezünkbe vehetjük a napi szellemi táplálékunkat, a mely déltől Feleden várja, hogy kielégítse a rimaszombati publikum étvágyát.

Azt mondják, hogy csak az egy órás tehervonatnak kellene egy kicsit később indulnia — és akkor segítve lenne ezen a sirámas állapotban.

*

Az igaz! Szellemi táplálék!

Erről a tollamra kerül az a kedves és jellegzetes história, ami az elmúlt héten egy itteni könyves boltban megeseett.

Bejön egy falusi atyafi és kéri 40 fillérért a „Kis ujság“ naptárát. — Nincs, mondja a kereskedő, elfogyott mind!

— Pedig én adnék érte egy pengőt is — szól a bácsi.

— Sajnálom, nem tudok adni — így a boltos.

— Pedig én adnék érte két pengőt — három pengőt — öt pengőt is — licitál a paraszt, mert már ötödik éve mindig megveszem és olvasok benne egy folytatásos regényt, melynek főhőse: az őrgrof éppen most van a legnagyobb veszedelemben. . .

És még mondják, hogy nincs pénz a világon! Öt pengő egy őrgrof sorsáért! És még mondják, hogy nincs kultúra a falun! Öt évig olvasnak egy regény-folytatást!

*

Az elmúlt vasárnap a Hungária éttermében tarka volt a kép.

Rimaszombat társaságának asszonyai, lányok és urai közül sokan hallgatták a katonazene finoman simogató melódiáit s olyan volt a millió, mintha nem Rimaszombat közepén lenne e hely, ahol még nem régen szentborzadályival gondoltak asszonyaink a kávéházakra!

Szóval a jég megtört s úgy jelentik nekem, hogy 21 en voltak az illusztris társaságban.

Huszonegyen — ez szép! Csak ezen a héten ne legyenek huszonketten, mert ez tudvalevőleg fucscs és igazán kár lenne ezt a szép partiet befucscsolni! Glin.

Személyi hir. Geduly Henrik püspök február hó 1-én Eperjesre utazik, hol még aznap lelkészi vizsgálatot tart. Ugyanekkor fogja a püspök Kiss István nyiregyházi születésű, helybeli közkedvelt lelkészjelöltet segédlelkészé avatni.

Képviselőnk itthon. Farkas Zoltán kerületünk országgyűlési képviselője, ki a budapesti 1-ső honvédszászrezredhez vonult be,

mult vasárnap itthon időzött s már mint aktív katona jelent meg ismerősei körében. — Mint kitűnő lovas, mindjárt bevonulása után káplári rangot kapott s katonai szolgálatát felebbvalói teljes elismerése mellett buzgón, pontosan teljesíti. Itt értesült népszerű képviselelőnk hivatalosan derék fiának: Zoltánnak, ki szintén példaképe a lelkes, jó katonáknak — soronkívül történt hadnagyi előléptetéséről.

Vöröskeresztes kitüntetések. Ferencz Salvátor főherceg, az osztrák magyar monarchia Vöröskereszt-egyletének védnökhelyettese a király által reáruházott hatáskörben a katonai egészségügy körül a háboru alatt szerzett érdemek elismerésül a városunkbeli születésű Harmatzy Simon Loránt Vöröskereszt-egyleti főmegbízott helyettesnek a Vöröskereszt hadiékítményes tiszti díszjelményét díjmentesen adományozta. — A volt tiszolci állomásozó özvegyének: özv. Sefcsik Ipolyné besztercebányai hadikórházi gazdasági főnöknőnek pedig a II. oszt. díszjelményt adományozta. — Gaál Endre, a harcztéren szolgálatot tevő zászlós, orvosjelölt, Gaál Emil Vöröskereszt-egyleti gondnok derék fia, a harcztéren szerzett érdemek elismerésül a hadiékítményes Vöröskereszt ezüst jelményvel lett kitüntetve.

Dr. gróf Haller József Vöröskereszt-egyleti főmegbízott helyettes Miskolcra, kit vármegyéhez rokon összeköttetések fűznek, a hadiékítményes tiszti díszjelményvel tüntettetett ki.

Hősök kitüntetése. Az itt állomásozó 80 ik cs. és kir. gyalogezred főhadnagya: Wegemann Róbert, továbbá a 16-ik honvédszászrezredhez beosztott és nálunk több ízben sorozott Ujváry Zoltán 2-ik honvédszászrezredbeli százados a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkereszttel lettek kitüntetve.

Az I/16. népfőlkelő hadtápaszszólalj tart. hadnagya, a megyénkbeli Szikora Miklós és dr. Bilosor Vladimir 80-ik gyalogezredbeli tart. segédorvos az ellenség előtt tanusított hősi magatartásukért a legfelsőbb dicsérő elismerésben részesültek.

Névváltoztatás. Majkut Ferencz tiszolci lakosnak s kiskorú Margit és Gizella nevű gyermekeinek a belügyminiszter megengedte, hogy családi nevét Madarász-ra változtassa.

Iskolaügyi tanácsosi kinevezés. A király a bosnyák-hercegovinai tartományi szolgálatban a megyénkbeli rozsnyói származású tanárnak: Baumgartl Boldizsárnak saját kérelmére állandó nyugalomba helyezése alkalmából az iskolaügyi tanácsosi címet díjmentesen legkegyelmesebben adományozta.

Berendelés a miniszteriumba. Zmeskál József cserencsényi birtokos, főhadnagy, ki önként jelentkezett hadi szolgálatra s előbb Besztercebányán a hadi kórháznál tett szolgálatot, majd Munkácsra helyeztetett át, most berendeltetett szolgálattételre a hadügyminiszteriumhoz.

Előléptetések. Ifjabb Knöpfler Károly, rimakokovai Knöpfler Károly nagybirtokos és gyáros unokaöccse, ki a mozgósításkor mint tartalékos önkéntes tizedes vonult be, a f. évi január hó elsejével a cs. és kir. 25. gyalogezred hadnagya lett kinevezve. A nevezett már 1914. év szeptemberében Ravaruskánál megsebesült, majd 1915. évi május havában újra a harcztérre ment, hol a gorliczei áttörés óta lefolyt harcokban részt vett, s mint zászlós a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

A rozsnyói származású ifj. Rege Károly tüzerzászlós, ki az orosz harcztéren egy honvéd tábori tarack-ütegnél teljesít szolgálatot, január 1-én hadnaggyá lett előléptetve.

Tanügyi kinevezések és áthelyezések. A vallás- és közoktatási miniszter Bércy Kálmán okleveles tanítónót kinevezte Helpára az ottani állami elemi iskolához. Szűcs Lenke sziliczei róm. kath. tanítónót pedig a koháryházi áll. elemi iskolához nevezte ki. Tahy Zuzsanna tanítónót áthelyezte a miniszter Koháryházi Diósgyőrbe.

Felülvizsgálat. A miniszterium által elrendelt katonai felülvizsgálat városunkban f. hó 26-án tartatott meg a hivatalos bizottság által, melynek elnöke volt Kubinyi Géza főispán és polgári orvosként működött dr. Meskó Miklós vármegyei tiszti főorvos.

A huszárőrnagy temetése. Megirtuk lapunk mult számában, hogy az orosz harcztéren 1914. október hó 31-én hősi halált halt Várady Dániel honvédszász őrnagy hült tetemeit Feledre szállítják s ott helyezik örök nyugalomra. Most értesülünk, hogy a hősi halált halt vitéz őrnagy hült tetemei már megérkeztek és ma, vasárnap délelőtt fél 10-kor lesz Feleden a temetés.

Halálozás. Lapunk olvasóinak még élénk emlékezetében van az a fölötté érdekes közleménysorozat: mely az ötvenes évek megyénkbeli eseményeit élvezetes formában és igen szimpatikus előadásban tárta elénk „Visszaemlékezések“ czim alatt. Irójuk a „Letűnt“ álnév mögé rejtőzött, de azért a beavatottakon kívül mások is tudták, hogy a jeles tollforgató: primőci Szentmiklóssy Pál m. kir. földmiv. miniszteriumi főtitkár, ki e vármegye notabilitásai között egykor kiváló szerepet vitt s a köz- és társadalmi élet minden számottevő mozanatáról kitűnően volt tájékozva. Lapunk iránt mindenkor meleg érdeklődést és rokonszenvet tanusított és az említett szépirodalmi közleményen kívül máskor is felkeresett bennünket színes tollal, igen élvezetesen megírt szépirodalmi cikkeivel. Most gyászjelentést kaptunk Budapestről, melyben özv. Szentmiklóssy Pálné szül. Antalfi Antónia mint neje, Kuchinka Gézané szül. Szentmiklóssy Etelka, Szentmiklóssy Pál m. kir. honvédőrnagy, Szentmiklóssy János és Nándor m. kir. honvédszászadosok mint gyermekei kiterjedt családdal és előkelő rokonsággal tudatják, hogy primőci Szentmiklóssy Pál m. kir. földmiv. min. statisztikai felügyelő, volt országgyűlési képviselő, Gömör és Kishontvármegye volt főjegyzője folyó hó 30-án 82 éves korában, boldog házassága 31-ik évében Budapestben elhunyt. E vármegyebeli szereplése az elhunyt kiválóan tehetséges férfinak régi időkre nyulik vissza s annyit sikerült megtudnunk, hogy 1867. április 27-én a Fáy Gusztáv első alispánja idején a pelsőci megyegyűlésen a serkei járásba alszolgabíróvá választották Szentmiklóssy Pált, majd 1870—1872-ig a megye főjegyzője volt s 1872. április 22-én, mikor Fáy Gusztáv főispánt installálták s alispánná Szontagh Bertalant, főjegyzővé Ujházy Lajost választották, más utra terelődött a Szentmiklóssy Pál működési köre. Ugyanis a kövü kerület országgyűlési képviselője Latinák Rudolt 1872-ben már nem vállalt mandátumot és Szentmiklóssy Pált választották meg országgyűlési képviselővé, ki 1872—75-ig tartó cikluson át képviselte a kerületet. Az ez idő után való működéséről nem rendelkezünk adatokkal, csak azt tudjuk, hogy később a földmiv. miniszteriumba került s ott szorgalmas, pontos, köztisztviselő volt, míg mostanában, magas kor elérése után, betegedett meg és elhunyt; halála őszinte részvétet kelt rokonsága és ismerősei körében s mi is igaz részvétet értesültünk róla. Hült tetemeit folyó hó 22-én nagy részvét mellett temették el Budapestben, az új köztemetőben.

Kiriny Béla Csetnek és vidéke ismert alakját és családját mély gyász érte, amennyiben atyja Kiriny Aurél 1848—49-iki honvéd főhadnagy életének 87-ik évében rövid szenvedés után, folyó évi január hó 25-én Csetneken elhunyt. Temetése folyó hó 27-én nagy részvét mellett ment végbe.

Hősi halál. A cs. és kir. 5. gyalogezred 10. századának tisztikarától tudjuk meg, amiről már magánlevél útján is értesültünk, hogy az ezred rendkívül rokonszenves és nálunk is széles körökben ismert és kedvelt zászlós: Zoltán László, hősi halált halt. — Most a harcztérrel kapjuk e meleg megemlékező sorokat: „Az 5-ik gyalogezred 10-ik századának tisztikara mély megindultsággal tudatja, hogy szeretett bajtársuk: Zoltán László zászlós a Rarancze melletti ütközetben 1916. január 7-én hősi halált halt. Már arkainkban állott az orosz tulerő a honvédek és honvédszászok emberfeletti védelme dacára is, amikor Zoltán zászlós százada élén állva rettenthetetlen bátorságával, csodás lelkesedésével magával ragadta a hősvédőket, akik aztán szuronyharcban a nagy tulerőt három álláson tul verték vissza. Már elértük a diadalt, már esőkölték a hősbakákat a huszárok, amikor szeretett bajtársunkat egy srappell golyó találta s kioltotta nemes életét. — Emlékét soha nem feledjük el. — A

legkedvesebb barát, a legodaadóbb bajtárs, a leghősiesebb magyar tiszt emlékének örökké meg-örizzük! — Frimmel Richárd főhadnagy, dr. Balázs József zászlós, Politzer Arthur zászlós, Anderkó Aurél kadett, Barth István kadett.

Elesett hős kitüntetése. Az ellenség előtt elesett ifj. Nemes Géza 25. gyalogezredbeliünk. hadapródjelölt az ellenséggel szemben tanúsított bátorságáért megkapta a királytól az I. oszt. vitézségi érmet. Az elesett hőstiszt édes apja id. Nemes Géza, áll. el. és ipariskola igazgató, most vette kezeik ezen királyi kitüntetést az ezred rendkívül meleg és elismerő átiratainak kíséretében.

Dicséret. Lapunk egyik régi barátja és dolgozó társa elismerő sorokat és meleg dicséretet küldött be hozzánk, kiemelve az új titkos rendőr: *Boschanszky* István hivatottságát és rátermettségét. Rövid alkalmaztatása óta tanúságot tett ügybuzgalmáról és arról, hogy a közönség köréből hozzáfordulóknak előzékenyen áll rendelkezésére s ahol csak mód és alkalom kínálkozik, igazságosan, erélyesen és emellett humanusan jár el. Multkoriban például városunk ugynevezett fapiacznán kora reggeltől délig argus szemekkel őrködött és több polgártársunkat megmentett a mai viszonyoknak megfelelő méltányos árszabályozásával a vidéki faárusítók által üzni szokott hallatlan zsarolástól. Reméljük, hogy az élelmiszer piacon is egészségesebb állapot lesz, ha az árusítók és vásárlók megtudják, hogy ellenőrzés alatt állanak és nyilvánvalóvá lesz, hogy szükség esetén nyugodtan és bizalommal fordulhat a publikum a hatóság emberéhez.

Hivatalos vizsgálat. *Perczel* Dénes ezredes, a debreczeni m. kir. állami mentelep parancsnoka folyó hó 24-én délután városunkba érkezett s itt *Pöcher* Gyula százados parancsnok fogadta. Az ezredes másnap 25-én a mentelepen hivatalos vizsgálatot tartott s a méneknek előbeosztási munkálatait is személyesen vezette, aztán az itt tapasztalt rend és pontos vezetés felett teljes megelégedését és elismerését kifejezve, elutazott.

Térzene. Mult vasárnap délelőtt 11 órától fél 1-ig a cs. és kir. 80. ik gyalogezred zenekara a Tompa-téren — a vármegyeház előtt — térzenét adott. A gyönyörű napsugaras idő díszes hölgyközönséget és szép publikumot csalt ki a térzenéhez, mely nagyban szórakoztatta a sétáló publikumot.

Enver pasa üdvözlése. Törökország hadügyminisztere, a vitéz török hadsereg újjászervezője, Enver pasa, az izlám vallás törvényes elismerése alkalmából Khuen-Héderváry Károly grófhhoz, mint a Vörös Félhold támogatására alakult magyar Országos Bizottság elnökéhez a következő táviratot intézte: „Hogy a magyar nemzet az izlám vallást elismerte, ez a mohamedán körökben méltó elismeréssel és hálaival találkozott. Ez az elhatározás még jobban megerősíti a jóviszonyt a török és magyar nemzetek közt, melyeknek fajrokonsága adja meg a régi barátságuk jellegét. Az igazságos Isten adja meg nemzeteinknek és szövetségeseinknek mielőbb a végleges győzelmet. Enver.”

Sebesültek érkezése. Miskolcra múlt vasárnap délután a szokásos megfigyelési idő letelte után a katonai kórházból 130 harcztéri sebesült és beteg katona érkezett a helybeli vörös-kereszt egylet kórházába gondozás és ápolás végett. — Másnap szintén mintegy 120 sebesült és beteg katona érkezett. A vörös-kereszt kórház ápolójainak létszáma most állandóan magas s a személyzettel együtt csaknem meghaladja az 500-at. Természetes, hogy a munka is állandóan szaporodik s legnagyobb dicsérettel és elismeréssel kell szólnunk a szakadatlan tevékenységet kifejtő munkáskezekről, melyek a betegápolás, a sebészeti ellátás, a gazdasági és háztartási teendők vitele körül eredményesen segédkeznek.

Kisiklott tehervonat. Balogfala állomáson folyó hó 24-ikén éjjel egy tehervonat, valószínűleg hibás váltóállítás következtében, kisiklott s több kocsi megrongálódott, néhány szarvasmarha elpusztult. A rimaszécsi vásárról szállított ökrök voltak ezek s szerencse, hogy a nagymennyiségű marhaállományból csak néhány vészett oda. Az anyagi kár így is jelentékeny. Emberéletben nem esett kár. A vizsgálat folyamatban van.

Adomány a nyomorékokhoz. *Iván* József reform. lelkész 5 koronát adományozott a nyomorék gyermekeknek. Köszönettel nyugtazza az *Elnökség.*

Adakozzunk a vak katonáknak. Lapunk szerkesztőségéhez özv. *Szabó* Károlyné urnő Rimaszombából és özv. *Szomor* Dezsőné urnő Zólyommiklósról 10—10 koronát küldtek. Az összeg vételét köszönettel nyugtázva, azt illetékes helyére küldtük.

Mének kiosztása. A helybeli m. kir. állami mentelepen a mének fedeztetési állomásokra való kiosztása február hó 3-án fog megtörténni.

Tájfajta Lótenyésző Egyesület alakuló közgyűlése. A „Gömörkishont-vármegyei Tájfajta Lótenyésző Egyesület“ f. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor Rimaszombában a vármegyeháza nagytermében fogja tartani alakuló közgyűlését. Vármegyénk alispánja a községi előjáróságok útján lapunk más helyén egész terjedelmében ismertetett felhívásban hívta meg az alakuló közgyűlésre az érdekelteket, *Szent-Iványi* Árpád vármegyei lótenyészési bizottmányi elnök pedig külön meghívót küldetett széjjel a lótenyész bizottmányi és gazdasági egyesületi tagoknak. — Az egyesület szervező bizottsága azonban szívesen lát az alakuló közgyűlésen minden lótenyészéssel foglalkozó gazdát. — Az alakuló gyűlés fogja megállapítani az alapszabályt s azt, hogy mely községek melyik tenyészkerületbe lesznek beosztva.

Halálos égés. Garamszécsen mult év október hó 17-én *Lavics* Józsefné szül. Tokár Mária lakásából eltávozott és 1½ éves József nevű kis fiát felügyelet nélkül hagyta lakásában. A kis fiú a takaréktűzhelyhez ment s az abban levő tüztől lángot fogott ruhája és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még aznap meghalt. Folyó hó 21-én állott a helybeli kir. törvényszék előtt a gondatlan anya, s a főtárgyaláson a bíróság jogerősen 8 napi fogházra ítélte őt gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt, azonban az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

A félév vége. A helybeli főgimnáziumban és a polgári leányiskolában most záródik az első félév. A tanulás eredményét a félév végén értesítőben fogják közölni a szülőkkel s az értesítő részletesen tudósít az egyes tárgyakban tanúsított előmenetelről. Az osztályozó konferenciák a mult héten folytak le; most pedig pár napi szünetet kaptak a tanulók, mielőtt a 2-ik félévet elkezdénék. Így a főgimnáziumban hétfő, kedd és szerda a félévi szünet napja; a második félévi előadások február 3-án kezdődnek. A polgári leányiskolában pedig február 2-ika, mint ünnepnap, különben is szünet.

Ingyen kötőfonal iskolák részére. A vallás és közoktatásügyi miniszter a következő felhívással fordul a magyar nőtanítókhöz: „Vitéz katonáink téli felszerelése kiegészítésére szorul — A magyar nőtanítóknak a multban tanúsított dicséretreméltó hazafias készsége szinte bizonyossá teszi, hogy ők ebben a munkában is tevékeny részt vesznek. — A hadvezetőség a magyar nők ezen jótékony munkájának elősegítésére az idén bizonyos mennyiségű kincstári (ingyenes) kötőfonalat bocsát a honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala útján rendelkezésre azzal a kötelezettséggel, hogy abból csakis meghatározott mintájú cikkek készíttessenek és azok a hadsegélyző hivatalhoz szállíttassanak be. — Az iskolák vezetőinek irásos Nyilatkozat ellenében óvadék letétele nélkül bocsátatik rendelkezésre ilyen kötőfonal. — Az ilyen munkák az összes állami, telekezeti és községi elemi népiskolák leánynevelőjeinek a női kézimunka tanítás keretében történő igénybevételével végezhetők.”

Többszörös lopás. Deresken *Bajusz* Fiam Bálint, ki lopás miatt már többször volt büntetve, mult év nyarán buzát, kapát és sok mindent fellet lopott s *Vitilla* Józsefné, bár tudta, hogy nem egyenes uton kerültek *Bajusz*hoz, mégis felhasználta és így orgazda szerepét vitte. A helybeli kir. törvényszék folyó hó 19-én ítélkezett a többszörös tolvaj felett és *Bajusz* Fiam Bálintot lopás büntette miatt *Lehoczky* Márton kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen egy évi börtönrre, *Vitilla* Józsefnét pedig orgazdaság büntette miatt 8 napi fogházra ítélte.

Halálozások. Özvegy *Schmidt* Ágostonné szül. felsőkubini és demjéntalvi *Kubinyi* Klára e hó 27-én életének 62-ik évében hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Hanvai Budapesten e hó 29-én d. u. 3 órakor az ág. evang. egyház szertartása szerint megáldattak és Nyusztán a családi sirboltban fognak örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunytat rokoni kötelékek fűzték vármegyénk több uri családjához s *Molitorisz* Zoltán putnoki főszolgabíró anyósát gyászolja benne.

Idb. *Lázár* Gábor nyug. vernári gör. kath. néptanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa, akinek hazafias tevékenysége a vernári iskola megmagyarosítása terén különösen kitűnő volt s aki hosszas tanítói működése alatt a közbecsülést és tiszteletet érdemelt ki, életének 81-ik évében e hó 25-én meghalt. Temetése 28-án volt a vernári sirkertben.

Közgyűlés. A Sajóvölgyi Bank R. T. Rozsnyón február hó 16-ikán tartja évi rendes közgyűlését.

Kabaré Nagyrőczen. Nagyrőcze város társadalma a sáros—zempléni falvak javára február hó 6-án (vasárnap) a nagyvendéglő dísztermében *kabarét* tart, melyen *Traum* Péter konferál, a prologot tartja: *Hoznek* Lajos ev. alesperes s lesz melodráma, monológ, dal, élő-kép stb.

Mikor az anyóst „puhítják.“ Csoltón mult év szeptember 28-án *Török* László vasuti pályáor családi ügyekből kifolyólag összeveszett anyósával: özv. *Nagy* Károlynéval s egy vaskalapácsot úgy vágott az anyós karjához, hogy annak csontja nyomban eltört. Folyó hó 21-én a helybeli kir. törvényszék a dühös vőt kérdőre vonta és súlyos testi sértés miatt jogerősen 30 korona pénzbírságra, nem fizetés esetén három napi fogházra ítélte. Tanulság: „Ne bántsd az anyóst!”

Rezet vasért. Az „Uránia nővédőegyesület“ Budapesten régóta gyűjti hadiczelokra a réztárgyakat: mozsarat, gyertyatartót s azokat egyszersmind jótékony célra értékesíti. A multkor nálunk is lehetett becserelni rézmozsarakat és gyertyatartókat vasért. — Most ismét küld ilyen csinos vastárgyakat az Uránia-egyesület s azok ismét *Tóth* Béláné urnónél cserélhetők be réztárgyakért.

Bonczolás Bánrévén. Folyó hó 27-én dr. *Zehery* István törvényszéki orvos részvétele mellett a tornaljai kir. járásbírószág rendelkezése folytán *Berecz* Imréné újszülött magzata felbonczoltatott, miután rendellenes halálra volt gyanus. A vizsgálat folyik az ügyben.

Halálos forrázás. Gömörhosszuzsón f. hó 27-én gondatlanság következtében leforráztatott a 2 éves his *Flender* Etel, ki az égési sebek következtében meghalt. Folyó hó 30-án ma, vasárnap bonczoltatja fel a tornaljai kir. járásbírószág dr. *Gaál* Gusztáv és dr. *Goldblatt* Géza orvosszakértők a hullát. — Az ügyben a vizsgálat folyamatba tétetett.

Leforrázott asszonyok. Kohárházán mult év november 25-én *Krupa* Károlyné és ifj. *Szücs* Józsefné az id. *Szücs* Jánosné lakásához mentek és az asszony menyé ifj. *Szücs*né követelte anyósától az ágyneműjét, mire a haragos anyós forró vízzel telt fazék tartalmát rájuk öntve, a két asszonyt alaposan leforrázta. Folyó hó 28-án a helybeli kir. törvényszék a dühös anyóst, id. *Szücs* Jánosné sulyos testi sértés büntette miatt jogerősen egy havi fogházra ítélte.

Az anya hibája. Almágyon mult év november 10-én *Kovács* Jánosné *Balázs* Teréz ottani lakos elment hazulról és öt gyermekét otthon hagyva, ezek felügyeletét a 12 éves legidősebb *Kovács* Irépre bízta, kivel a tésztát is főzette az anya, pedig tudta, hogy ehhez forróviz szükséges, mely a tüzhelyen melegedett. A kis 3 éves *István* gyerek a forró vízzel telt fazekat egy véletlen pillanatban magára rántotta és oly égési sebeket szenvedett, hogy mult év november hó 17-én meghalt. — A gondatlan anyát a helybeli királyi törvényszék folyó január hó 28-ikán gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes vádbeszéde után jogerősen 14 napi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette 3 évre.

Törvényhatóságaink feldult tűzhelyeinkért!

Hazafias törvényhatóságaink lelkesen folytatják a háboruban feldult tűzhelyek újrafelépítésének céljára folyó gyűjtés emberséges és hazafias művét. Legtöbb vármegyénk és városunk mindjárt az akció kezdetén szavazta meg adományát, amikor még a szükséges összeg mennyisége nem nyert megállapítást. Ezek a megyék, amelyek akkor a kár ismerete nélkül esetleg szerényebb összeget ajánlottak fel a nemes cél javára, mikor megtudták, hogy az oroszultva vidék felségélyezésére körülbelül 7 milliónyi társadalmi adományra van szükség, újabb számot vetve anyagi erejükkel, majdnem mind megpótolták az első összeget. Így például a gazdag Mosonvármegye is, amely az első adakozók közé tartozott, csak 8000 koronát szavazott meg akkor, most azonban a vármegye községeinek képviselőtestületei elhatározták, hogy a feldult tűzhelyek javára beszedik közönségüktől az állami egyenes adó 1%-át pótdadó alakjában. Ezzel Mosonvármegye is bizonyára méltó helyhez fog jutni az adakozó törvényhatóságok sorában. Az első helyet ebben a sorban ma is még Borsodvármegye foglalja el, mely bár eddig gyűjtéseiből már 295386 K 40 fillért beszolgáltatott a Khuen-Héderváry Károly gróf elnöklelte alatt működő Országos Bizottsághoz, mégis folytatja még az akciót, melynek újabb eredménye ismét 8000 körül jár. Sőt a vármegye székhelye: Miskolc, maga külön gyűjtést indított, mely ugyancsak még folyamatban van, de már eddig is körülbelül 40000 koronát eredményezett. Ujabbán még a következő törvényhatóságok adakozásáról nyert az Országos Bizottság értesítést: Biharvármegye 53772 korona 29 fillért gyűjtött, Nagyküküllővármegye gyűjtése eddig körülbelül 24000 koronát eredményezett, Nagyvárad város adománya a törvényhatóság 5000 korona adakozásával együtt 16891 korona 51 fillérre rug. Nagykőrös város 10000 koronát szavazott meg és további 9101 korona 23 fillért gyűjtött. Hajdunánás társadalmának 6429 kor. gyűjtését a város 8000 koronára egészítette ki. Makó város eddigi akciója 6013 korona 01 fillért eredményezett. A nemes munka ezekben a törvényhatóságokban is, a többiekben is nagyrészt még folyik.

Szeged város törvényhatósága 50000 koronát szavazott meg a háboruban feldult tűzhelyek újrafelépítésére. A törvényhatóságnak ezt az adományát 37542 kor. 65 fillérrel toldotta meg a város hazafias közönségének körében lefolytatott gyűjtés. Somogyi Szilveszter polgármester, aki erről az országos bizottságot értesítette, külön hangoztatja, hogy Szeged ezt az adományát minden feltétel kikötése nélkül szavazta meg, nem kötvén ki sem azt, hogy az összeg mely elpusztult község felépítésére fordítottassék, sem pedig azt, hogy a felépítendő község milyen elnevezést nyerjen. Ezenkívül a szegedi II. számú csendőrkertület tisztikara és legénysége is Rómay Béla ezredes, kerületi parancsnok kezdeményezésére összegyűjtött 7100 koronát hadikölcsönkötvényekben és 100 koronát készpénzben és ezt az összeget felajánlotta a Szeged adományából építendő faluban létesítendő ovoda céljaira azzal az egyedüli feltétellel, hogy ott a kisdéket kizárólag magyar nyelven és magyar érdelemben a magyar haza hű polgáraitól neveljék. Ezzel együtt a magyar társadalom áldozatkészsége eddig 4 és 1/2 hónap alatt 4540724 korona 16 fillért ajánlott fel a Khuen-Héderváry Károly gróf vezetése alatt álló országos akció hazafias céljaira.

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbít a RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.

8-10

Apolló színház. A lefolyt héten, szerdán érdekes Psyländer-darabot mutattak be az Apolló-Színházban szép számú közönség előtt, mely nagy élvezettel gyönyörködött a mozi-star pompás alakításában. Tegnap, szombaton szintén változatos, vonzó program volt. Ma, vasárnap délután 4 órakor, 6 órakor és 8 órakor lesz kitűnő műsorral előadás. Nagy kár, hogy a vidékieknek nincs vonatösszeköttetésük, hogy egyszer-mászor legalább a közelebbi helyekről bejönnének az olcsó és kellemes szórakozást nyújtó mozi-előadásokhoz.

Nyomatvány áremelés. Az osztrák és magyar papírgyárosok január hó elsejével újabb 30 %-al emelték a papírárakat. Ezzel a háboru óta beállott papíráremelkedés meghaladja a 130 %-ot. Ezenkívül nagyban megdrágultak a nyomtatványok készítéséhez szükséges összes anyagok és a munkások is háborus pótlék címén magasabb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok is elhatározták a nyomtatványárak emelését. A nyomdatulajdonosok hosszú ideig viselték a nyers anyagok stb. áremeléséből előálló többköltséget, ezen emelkedések azonban most már oly mértékűt öltöttek, hogy saját létfenntartásuk szempontjából elkerülhetetlen ezen nyomtatványáremelés.

Múzeum gyarapodás. A gömörmezei múzeum régiségének osztálya Murányaljáról új tárggyal gyarapodott: A néhai Droppa József murányaljai volt tanító hagyatékában talált és a murányi várból származó 8 cm. nagyságú öntött vas ágyugolyót, unokája Droppa Jolán urleány sztravacsinyi tanítónő jószívével Pauks László ur szíves közvetítésével a múzeumnak megörzés végett ajándékozott. — Fogadják érte hálás köszönetünket. *Az igazgatóság.*

A jövedelmi adó bevallása. Értesülésünk szerint az 1916. évi jövedelmi adó megállapítására vonatkozó előmunkálatok már megindultak és az erre vonatkozó vallomásokat 1916. évi márczius hó 15 ig kell az előjárásoknál benyújtani.

Gondatlan anya. Gömörvárosban múlt év november hó 4 én *Nemoga* Andrásné nap-számos asszony 3 éves Margit nevű gyermekét a lakáson felügyelet nélkül hagyta, bár a tűzhelyen a tűz égett. A kis leány a tűzhely ajtaját kinyitotta, ruhácskaja lángot fogott s a gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy másnap meghalt. Folyó hó 21-én volt ez ügyben a főtárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay* Sándor elnöklésével. A gondatlan anyát a bíróság dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes vádbeszéde után jogerősen 8 napi fogházra ítélte, azonban az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette.

Nyugtázás és köszönetnyilvánítás. A Vöröskereszt egylet köszönettel nyugtazza a következő adományokat: Okolicsányi Lajosné Garamszécs 60 drb zsebkendő, Beél Kálmánné Garamszécs 24 drb zsebkendő, Lux Samuné Garamszécs 20 drb zsebkendő, Lux Anna Garamszécs 30 drb zsebkendő, Scheffer Anna Garamszécs 6 drb zsebkendő, Antalik Olga és Margit Garamszécs 30 drb zsebkendő, Ferjencsik Gyuláné Garamszécs 20 drb zsebkendő, Berger Ignáczné Garamszécs 15 drb zsebkendő, Ferjencsik Samuné Garamszécs 12 drb zsebkendő, dr. Krausz Gyuláné Rimaszombat 50 drb zsebkendő, Kovács Györgyné Perjese 8 drb alma, Hrcsa Mihály Bakostörék 10 drb tojás, Kovács Boldizsár Guszona 10 drb tojás, Szakall Vinczéné Rimaszombat 1 évfolyam „Érdekes Ujság.”

Kiadó lakás

Koháry-utca 6. szám alatt egy három, esetleg négy szobából álló lakás vízvezetékekkel és villanyberendezéssel a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **folyó évi május hó elsejétől kiadó.**

Sertések vásárlása.

Nagyobb mennyiségű élő vagy kétfelé vágott legalább **70 kiló és azon felüli vágó sulyban**

levő sertéseket napi árban vesz a **Rimaszombati Konzervgyár R.-T.**

Ajánlat telefon utján is tehető.

(Telefon-szám: 18.) 1-3

A villanyvilágításról. Mult esztendőben — t. i. 1915-ben — nagy bajok voltak az olaj beszerzése körül, s a villanyvilágítás ára hektowattóránként 13 fillérre szökkent fel 8 fillérről, az ipari erőhajtáshoz szükséges áram ára pedig 3 fillérről 8 fillérre emelkedett, azután egy ideig korlátolt időben szolgáltatott áramot. A jobb jövőbe vetett bizodalommal tekintettünk az események elé, s kénytelen-kelletlen belenyugodtunk az indokolásba, mert hiszen biztatást is nyertünk, hogy ha lesz elegendő olaj, s akkor az áram is jobb lesz s az ár is mérsékeltebb lesz. — Az áram ellen később nem is volt kifogásunk; kaptunk olajat, s a világítás türethetőbb lett, az ára azonban nem csökkent, holott a vezetőség legkésőbb újvren terminálta az ideiglenes magasabb árak fentartását. Most egy idő óta ismét üzemi zavarok állottak be, s reggel már fél 8 órakor nincsen áram, délután pedig sokszor 5 óra tájig hasztalan várjuk az áramot. Ez leginkább érzékenyen érinti az erőhajtáshoz szükséges áramot fogyasztó közönséget: A nyomdásznak például — borult időben — már 1/2-4 órakor meg kell állnia, mert nem lát és nincs világítás; a nyomtatványok nem készülhetnek, mert a gép áram nélkül nem működhetik stb. stb. — Arra kérjük tehát a vezetőséget, hogy ha hiba van a gépben vagy az áram fejlesztésnél, igyekezék azt rövidesen megjavíttatni és gondoskodni arról, hogy állandóan kapjunk áramot.

A Társaság. Formai, csin és értékes tartalom jellemzik *A Társaság* legújabb számát is. Lakatos László folytatja új regényét, mely már is széles körben keltette föl a közönség érdeklődését. Novellát Kormendy Viktor írt, míg Szikra ezuttal is kedves tárczát adott Szikrák címmel. Alba Nevis erővel teljes, szép költeménye Nemeshegyi Oszkár értékes tanulmánya a modern háboru lováról. A Bécsi Táncosnő szerzőjének sikerült rövid skizze saját darabjáról, a színházi rovat és divatlevél egészítik ki az egyre népszerűbbé váló hetilap tartalmát. Illusztrációi mind kitűnő fotográfiák és harctéri fölvételek. *A Társaság* előfizetési ára egész évre 18 K. félévre 10 K. negyed évre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló.

Értesítés. A sárospataki ref. főiskola akadémiaja (theologiai és jog és államtudományi fakultások) a f. 1915—16. iskolai év *második felére a felvételek* 1916. január hó 10—31. napjain lesznek. A *leczkekönyv aláírások* január 29. és 31. napjain tartatnak, az *előadások* pedig február 1 én kezdődnek meg. *Felvételi díj:* egy-szersmindenkorra 8 kor.; a *jog- és államtudományi fakultáson:* a) *jótelményes* joghallgatóktól 45 kor., b) *nemjótelményesektől* 56 kor. *Az igazgatóság.*

CSARNOK.

Vegyük le a süvegünket!

(Aktuális strófák.)

Vedd le most a süvegedet
S hajts fejed, vén Márkus!
Köszönd meg — a mit határozott
A t. Magisztrátus.

Azaz ... pardon! Megbicsaklott
Ez egyszer a nyelvem,
Képviselők határoztak
A tanásteremben!

Akár így van, akár úgy van,
Egy a foganatja:
Három szobás házigazda
Lakóját megkapja.

Tisztek, ifjú hadapródok
Hozzánk majd betérnek,
Jókedv, vidámság és öröm
Véget soh' sem érnek!

Eddig úgyis panaszkodtunk,
Hogy kevés a pénzünk,
Leginkább holmi váltókkal
Tömtük ki erszényünk!

Most temérdek Jancsi-bankó
Csúszik a markunkba,
Szobánkért ötvenkét fillért
Fizetnek egy napra!

Bútor, fűtés, világítás
Mind kikérül ebből,
Hetenkint pár ágyhuzat is
Jut a szekrényekből.

Lesz fánk, zsírunk, sertéshúsunk,
Vajunk, sok tojásunk,
A háborús drágaságnak
Szinte fittyet hányunk!

Ha épp' oly hazafi akad,
Aki protestálna,
Fizetni fog váltságdíjat
Az üres kasszába!

Mert ez ám most az igazság,
Jog is prédikálja:
Ki *jövedelmet* nem akar,
Legyen *kiadása*!

Vegyük hát le süvegünket
S köszönjük meg szépen,
Hogy ily bölcs határozatot
Hoztak a gyűlésen!

Temetői hangok.

(Alkalmi poéma.)

Oh, temető! te a gyászolók szent helye,
Hol sok könyvet sír el a kesergők szeme,
Mért vagy most oly távol?
Ugy-e a nagy sártól,
Mely utad' borítja s megőrli erőnket,
Lehúzza lábunkról drága cipellónket!

Pedig beh szeretnénk meg-meglátogatni,
Ujjonnan felhantolt sírokra borulni,
Amiknek virágját
Nyáron lelopkodják.
Mivel — oh, temető! — nincs, ki rád vigyázna,
Örödnék a fűben gyakran mély az álma.

Végrendeletet kell nyomban tenni annak,
Aki nagyszerűen indul zord utadnak,
Melyen a sok kátyút,
Mintha rémes ágyúk
Robbanó bombái szántogatták volna,
Hogy nyakát kitörje, kit oda hajt sorsa!

Nem hiszünk már jövőd' jobbrafordultában,
Árvának születél — maradsz árvaságban.
Hát csak a kántálók
No, meg a sírásók
Sétáljanak rajtad, míg tart a cipőjük,
Ezt az élvezetet nem sajnáljuk tőlük!

Paal Gyula.

Gondolatok.

Az ujesztendő elején vagyunk. Az ember
egy évben mindig biztatja magát és a multak
szenvédeit elfeledve, jobb jövőt vél feltűnni
az ujesztendőben.

Kint lassu, tömött cseppekben esik az eső;
meg-megrázza olykor-olykor ablakunkat a metsző
hideg szél, melytől kinn, az ablak alatt kísér-
tetiesen bólingatnak a kopasz, lombtalan fák.
Bent a meleg szobában összébb huzódik a csa-
lád; a szívek összedobbannak, a lelkek össze-
simulnak. Olykor-olykor nehéz köd ereszkedik
a határra, mintha elakarna takarni előlünk a
jelent, melynek szivettépő látványosságáról
ugyis csak szintelen, ködös képet látunk ma-
gunk előtt.

... Óriási rajokban szállnak el felettünk
a varjak; mondja is róluk a nép: „Ezek is meg-
éreztek a háborút!” Sok idegen madarat látunk
most a mezőkön röpködni; ideszoritotta őket
az északi ágyubömbölés és a déli puskaropo-
gás; menekülnek ők is! a templomok most
— aránylag — jóval népesebbek, mint máskor.
Az is eljön most imádkozni, akit eddig a leg-
nagyobb csapás sem tudott odavonzani. Minden-
kinek van legalább egy, akinek forró imát küld
az egek urához, akiről csak azt tudja, hogy
ott van; de hogy él-e még, vagy már holtes-
tén rohanó paripák száguldottak keresztül?...
annak csak Isten, boldog Isten a megmond-
hatója!

... De milyen szomorú, bánatos, fájdalmas
is most a tél! Leverő hangulat, nyomott kedély,
bizonytalanság, sirás mindenfelé! Az ős képe

is más volt most, mint máskor! Férfiak helyett
öregek, nők és gyermekek végezték mindenütt
a munkát: asszonyok hajtották a lovat; emel-
ték, vitték a zsákot! S még így is mennyi föld
maradt megszántatlan, bevetetlen; mennyi köny-
hull végig a napbarnított, redőzött arcokon!...
ki tudja, kinek vetünk, kinek takarítunk?....

Ma a világ legnagyobb, legrettenetesebb
háboruját éljük, melyben a kínzás és ember-
gyilkolás ezer és ezerféle eszköze áll rendelkez-
ésre a háborus feleknek. — Ma, a XX. szá-
zadban, mikor a világbéke fenséges eszméjé-
nek megvalósulását vártuk, mely épen a mos-
tani világháboru felidézőjétől, az oroszok min-
denható csárjától ered: kaptuk helyette a világ
leggyilkosabb háboruját; mikor az emberiség
nagy része mindenáron arra törekszik, hogy
összébb hozza a népeket, nemzeteket egymás-
hoz, hogy együtt, vállvetve oldják meg a kul-
tura, a tudomány, művészet, technika, ipar és
kereskedelem nagyhorderejű kérdéseit, melyek
az emberiség haladásában, vezetésében előre-
lépést jelentenek: akkor az embergyilkolásnak
és pusztításnak alig kigondolható nemeit hasz-
nálják az egymással szemben álló felek. Hát
azért teremtette Isten az embert, hogy még a
műveltség magas fokán is a saját fajtát gyil-
kolja és irtsa ki? Hát ez is az emberiség fel-
adatai közé tartozik?...

... Ilyen és hasonló gondolatok rajzanak
át agyunkon, ha áttekintjük az elmúlt év világ-
rendítő eseményeit, melyek teljes erejükben át-
nyulnak az 1916. évbe is. Jelenleg nehéz har-
czok és óriási küzdelmek folynak északon és
délen egyaránt. Mindenfelé hallik az ágyúk
bömbölése, puskák ropogása, kardok, szuronyok
pengése, véres villogása. E sokféle egetverő
zajba belevegyül a sebesültek jajkiáltása, a
haldoklók hörgése, a száguldó paripák dobo-
gása. Az itthonmaradtak biznak, reménykednek,
sírnak és sóhajtoznak. Sokaknak már csak a
gyásztiáryol marad meg a reményből és egy
jeltelen sírhalom, mely messze tőle, idegen föl-
dön domborodik hős kedvese felett, ki meghalt
a halál legszebb nemével, ajkán a haza szent
nevével!

... Hogy az 1916. év mit hoz reánk: affe-
lől teljes bizonytalanságban vagyunk. Azonban
az eddigi eredmények kétségtelenül kell, hogy
önbizalmat öntsenek belénk. A hosszú téllal
talán elmulik kétségünk az ujuló természet-
tel, az ébredő tavasszal megjön, a mit várunk:
a győzelem és béke csillagának feltűnése, mel-
lyet mielőbb hozzon el a magyarok Istene! (h. g.)

Egy jobb házból való leány
elárusítónőnek,
valamint **egy fiu**
tanoncznak
fölvétetik **BRAUN ZSIGMOND**
vaskereskedésében **Rimaszombatban.**

Őszi és tavaszi szalma
eladó **Pósa Istvánnál Bátkában.**

Kiadó lakás

A **Forgách-utczában** (a volt csendőr-
laktanyában) egy szép udvari lakás kiadó.

Rimaszombatban egy jóforgalmu

zálogház

elköltözés miatt azonnal eladó.

Kiadó lakások.

A Deák Ferencz-utca 8-ik szám alatt
egy **üzlethelyiség azonnal**, a
Tompai Mihály-utca 21. sz. alatti utcai
lakás magányos udvarral, továbbá a Tompa
Mihály-utca 19. szám alatti utcai lakás
és a Ferenczy-utca 6. szám alatti házban
több kisebb és nagyobb utcai és udvari
jó, egészséges lakás, villany-világítással és
vizvezetékekkel felszerelve **f. évi május**
hó 1-től bérbe kiadó. Értekezhetni:
Benyó Béla tulajdonossal. 2—3

Ujságpapíros

(csomagoláshoz) kereskedők, mézárások, hen-
tesek részére jutányos áron kapható **e lap**
kiadóhivatalában.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal, Tompa-utca 10.

és

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20.

Meghívó.

A Putnoki Takarékpénztár Részvény-Társaság

t. Részvényesei tisztelettel meghívotnak Putnokon, az intézet üzlethelyiségeiben 1916. évi február hó 9-én délután 1/2 3 órakor tartandó

évi rendes közgyűlésre,

mely a következő tárgysorozattal fog megtartatni:

1. A jegyzőkönyv hitelesítéssel megbízandó két részvényes választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1915. üzletéről, ennek kapcsán a zárszámadás bemutatása, a mérleg megállapítása,

a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal. — 3. Két igazgatósági tag választása. — 4. Alapszabályszerű indítványok tárgyalása.

Putnok, 1916. január hó 19.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. A mérleg valamint az erre vonatkozó összes mellékletek az intézet helyiségében — az üzleti órák alatt — t. részvényeseink által megtekinthetők. — Figyelmeztetjük a t. részvényeseinket, hogy alapszabályaink 41. §-a szerint a közgyűlésen szavazataikkal csak azok élhetnek, kik részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg a pénztárnál letétbe helyezik. — A részvények deponálhatók még a Magyar Általános Hitelbanknál Budapesten és ennek kassai fiókjánál, vagy a Miskolczi Hitelintézetnél Miskolczon, 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg.

Vagyon.

MÉRLEG-SZÁMLA 1915. DECEMBER 31-ÉN.

Teher.

	Összeg		Főösszeg			Összeg		Főösszeg	
	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.	kor.	fill.
I. Pénztári készlet.									
Kézpénz	92752	96							
Pénzintézetek és giró	38171	25							
Postatakarékpénztár	1006	61	131930	82					
II. Váltótárca.									
Személyi hitelű és biztosított. Leírás 9000 K	4608403	98	4608403	98					
III. Jezálogkölcsonők.									
Közönséges jelzálog	1308950	—							
Törlesztéses jelzálog	616499	77	1925449	77					
IV. Kötvénykölcsonők.									
Közszégi kötvénykölcson	70000	—							
Kezességi kötvénykölcson	17246	—	87246	—					
V. Adószok folyószámlán.									
Fiókintézetek	247001	51							
Folyószámlai adószok hadikölcson számlán	2198440	70	2445442	21					
VI. Értékpapírok.									
Külön leltár szerint Leírás 2588— K	410626	40	410626	40					
VII. Ingatlanok.									
Intézeti saját házak Leírás 1824'67 K	170000	—	170000	—					
VIII. Felszerelés, berendezés.									
Teljesen leírva.									
IX. Átmeneti tételek.									
Hátralékos, előre fizetett és értékpapír függő kamat	138407	02	138407	02					
			9917506	20					
								9917506	20

Veszteség.

VESZTESÉG-NYERESÉG-SZÁMLA 1915. DECEMBER 31-ÉN.

Nyereség.

	Összeg		Főösszeg			Összeg		Főösszeg	
	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.	kor.	fill.
I. Kamatok.									
Betétek kamatai és egyéb kamatok	359094	31							
Tartalékalapok kamatai	18543	69	377638	—					
II. Adók és illetékek.									
Tőkekamatadó	19613	66							
Állami és közszégi egyenes adók és illetékek	45267	20	64880	86					
III. Üzleti költségek.									
Tiszti és szolgálai fizetések, lakbérek	48764	27							
Egyéb költségek (napibiztosítási díjak, üzlethelyiség és lakások bérértéke, postadíj és telefon, könyvek és nyomtatványok, irodaszerek, közgyűlés, fűtés és világítás, utiszámlák, telekkönyvek és információk, biztosítás, vegyes jótékony cél és ajándékok	17594	15	66358	42					
IV. Leírás.									
Értékpapírok árfolyamértékéből	2588	—							
Váltótárcaiból	9000	—							
Ingatlanból	1824	67	13412	67					
V. Tiszta nyereség									
mint egyenleg	168138	31	168138	31					
			690428	26					
								690428	26

Putnok, 1915. évi december hó 31-én.

Paleszkó Lajos,
ezévezető-főpénztáros.

Ervin Kálmán,
igazgatósági elnök

Gróf Serényi Béla,
intézeti elnök.

Farkas Gyula,
vezérigazgató

Hönsch Ede,
alelnök.

Steiner Lajos,
könyvvezető.

Baán Bertalan, Benkő Jakab, Csiszár László, Feleki Ferencz, Fodor Gusztáv, Fodor Jenő, Gescheit Izidor, Járdánházy Dénes, Kálniczky Endre, Molitórisz Zoltán, Payer János, Roth Herrmann, Simon József, Szoffer Jenő, Tannenbaum Bernát, Tomory Endre, Dr. Urszinyi Gyula, Walther Gyula igazgatósági tagok. — Dr. Székely József ügyész, ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Putnok, 1916. évi január hó 26-án.

Dr. Balogh Ákos, Blau József, Dantsek Gyula, Tornay János, Dr. Holländer Béla, Kühne Andor, Steinhausz Béla felügyelő bizottsági tagok.

Rimaszombat, 1916. Nyomatott id. Rábelly Miklós Fia könyvnyomdájában.